

NÂNG CAO Ý THỨC TRÁCH NHIỆM PHỤNG SỰ TỔ QUỐC, PHỤC VỤ NHÂN DÂN CỦA ĐỘI NGŨ CÁN BỘ CƠ SỞ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

ThS PHÙNG THANH HOA

Trường ĐH Công nghệ Thông tin và Truyền thông, Đại học Thái Nguyên

♦ **Tóm tắt:** Hết lòng, hết sức phụng sự tổ quốc, phục vụ nhân dân là yêu cầu tiên quyết của Hồ Chí Minh đối với đội ngũ cán bộ nói chung, đặc biệt là đội ngũ cán bộ cơ sở nói riêng. Bài viết làm rõ tư tưởng Hồ Chí Minh về ý thức trách nhiệm phụng sự tổ quốc, phục vụ nhân dân của đội ngũ cán bộ, đảng viên; phân tích thực trạng trách nhiệm của đội ngũ cán bộ cấp cơ sở hiện nay; qua đó, đề xuất một số giải pháp nhằm góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm phụng sự tổ quốc, phục vụ nhân dân của cán bộ cấp cơ sở trong điều kiện hiện nay.

♦ **Từ khoá:** Cán bộ cấp cơ sở; Ý thức trách nhiệm; Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Ngày nhận: 25-04-2025

Ngày thẩm định: 10-04-2025

Ngày duyệt đăng: 13-06-2025

Triển khai thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, Đại hội XIII của Đảng xác định rõ nhiệm vụ: “Xây dựng đội ngũ cán bộ, trước hết là người đứng đầu có bản lĩnh chính trị vững vàng, có đạo đức trong sáng, năng lực nổi bật, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm...”¹. Quan điểm này đồng bộ với chủ trương của Đảng về xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, trong đó nhấn mạnh phẩm chất “có ý thức, trách nhiệm cao đối với bản thân, gia đình, xã hội và Tổ quốc”². Từ đó cho thấy, “dám chịu trách nhiệm”, “có ý thức, trách nhiệm cao” không chỉ là chuẩn mực đạo đức, mà còn là yêu cầu bắt buộc trong xây dựng

đội ngũ cán bộ nói chung và cán bộ cấp cơ sở nói riêng. Vì vậy, việc chú trọng nâng cao ý thức trách nhiệm cho đội ngũ cán bộ cấp cơ sở cần được đặt đúng vị trí trong quá trình xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ hiện nay.

1. Ý thức trách nhiệm phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt coi trọng công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, xem đây là nhân tố then chốt quyết định thành công hay thất bại của cách mạng. Theo Người: “Muôn việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hoặc kém”³; “cán bộ là cái gốc của mọi công việc”⁴; nơi nào có cán bộ tốt thì nơi đó có không khí làm việc tích cực, hiệu quả; ngược lại, nơi nào cán bộ yếu kém thì mọi việc trì trệ, hình thức: “Trên giấy thì cái gì cũng có. Nhưng sự thật thì việc gì cũng ẻo lải, lười xui”⁵.

Do vậy, Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh yêu cầu cán bộ phải nâng cao tinh thần trách nhiệm, dù trong bất kỳ nhiệm vụ lớn nhỏ, đơn giản hay phức tạp, cũng cần hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Người không ngừng rèn luyện, nêu gương và kêu gọi đội ngũ cán bộ, đảng viên thực hiện tốt nhiệm vụ này. Tư tưởng Hồ Chí Minh về nâng cao ý thức trách nhiệm phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân thể hiện ở ba nội dung cơ bản:

Thứ nhất, cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của Đảng, của cách mạng và của nhân dân lên trên hết, trước hết. Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh: “Đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình. Hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân”⁶; và, “Khi Đảng, Chính phủ hoặc cấp trên giao cho ta việc gì, bất kỳ to hay nhỏ, khó hay dễ, ta cũng đưa cả tinh thần, lực lượng ra làm cho đến nơi đến chốn, vượt mọi khó khăn, làm cho thành công”⁷.

Hồ Chí Minh cũng đề cao tinh thần cần cù, thực chất, gắn liền trách nhiệm với hiệu quả công việc qua phương châm: “Khô cán - Hạnh cán - Thực cán”⁸. Người khẳng định: “Tinh thần trách nhiệm là: *nắm vững chính sách, đi đúng đường lối quần chúng, làm tròn nhiệm vụ*”⁹. Theo đó, ý thức trách nhiệm không chỉ là đức tính cá nhân, mà còn là một nội dung cốt lõi của đạo đức cách mạng, là yếu tố quyết định hiệu quả trong hoạt động thực tiễn. Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Mọi đảng viên phải nâng cao tinh thần trách nhiệm trước nhân dân, trước Đảng; phải ngăn ngừa và kiên quyết chống lại chủ nghĩa cá nhân”¹⁰.

Tư tưởng này được thể chế hóa rõ ràng trong các văn bản pháp lý, tiêu biểu là Sắc lệnh số 76/SL ngày 20-5-1950 do Chủ tịch Hồ Chí Minh ký ban hành *Quy chế công chức Việt Nam*. Trong đó, Điều 2, Mục II, Chương I nêu rõ: “Công chức Việt Nam phải phục vụ nhân dân, trung thành với Chính phủ, tôn trọng kỷ luật, có tinh thần trách nhiệm và tránh làm những việc có hại đến thanh danh công chức

hay đến sự hoạt động của bộ máy Nhà nước...”¹¹. Đây là chuẩn mực đạo đức hành chính đặt nền tảng cho lối làm việc công tâm, tận tụy, hiệu quả của cán bộ công chức trong bộ máy nhà nước.

Thứ hai, người cán bộ, đảng viên phải thể hiện tinh thần trách nhiệm cụ thể trong công việc, đồng thời, có trách nhiệm với đời sống nhân dân. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Trước mặt quần chúng, không phải ta cứ viết lên trán chữ “cộng sản” mà ta được họ yêu mến. Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức...”¹². Nên, người cán bộ có tinh thần trách nhiệm cần hội tụ đầy đủ các phẩm chất đạo đức cách mạng, năng lực chuyên môn, phương pháp làm việc khoa học, tinh thần cầu thị, thái độ khiêm tốn, tư duy sáng tạo và ý thức tự giác trong thực hiện nhiệm vụ.

Trong *Bài nói chuyện với những cán bộ, đảng viên ở Nghệ An hoạt động lâu năm* ngày 09-12-1961, Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Dân không đủ muối, Đảng phải lo. Dân không có gạo ăn đủ no, không có vải mặc đủ ấm, Đảng phải lo... Tất cả mọi việc, Đảng phải lo”¹³. Ở đây, Người nhấn mạnh, trách nhiệm của cán bộ không chỉ nằm trong phạm vi nghị quyết hay kế hoạch hành chính, mà phải xuất phát từ tình thương yêu chân thành đối với nhân dân.

Trong *Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng*, Người viết: “các cơ quan của Chính phủ từ toàn quốc cho đến các làng, đều là công bộc của dân... chứ không phải để đè đầu dân như trong thời kỳ dưới quyền thống trị của Pháp, Nhật”¹⁴. Qua đó, Hồ Chí Minh nhấn mạnh vai trò của cán bộ vừa là người đại diện chính quyền, vừa là người phục vụ nhân dân, cần phải kết hợp giữa đạo đức công dân và đạo đức cách mạng trong thực thi công vụ.

Thứ ba, nâng cao ý thức trách nhiệm của cán bộ cần thông qua công tác huấn luyện, bồi dưỡng đội ngũ một cách thường xuyên, bài bản. Hồ Chí Minh xác định: “huân luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”¹⁵, trong đó yêu cầu huấn luyện phải gắn với thực tiễn nhiệm vụ, phù hợp với từng nhóm đối tượng, lấy chất

lượng làm trọng tâm. Theo Người: “Không phải vài ba tháng, hoặc vài ba năm mà đào tạo được một người cán bộ tốt”¹⁶.

Do vậy, việc nâng cao ý thức trách nhiệm không chỉ là vấn đề nhận thức, mà còn là quá trình rèn luyện lâu dài, bền bỉ. Mỗi cán bộ, đảng viên cần nêu cao tinh thần tự giác, thực hiện trách nhiệm bằng hành động cụ thể, chứ không chỉ dừng lại ở lời nói suông. Người cán bộ phải thường xuyên học tập, nâng cao chuyên môn, gần gũi nhân dân để thấu hiểu tâm tư, nguyện vọng, từ đó đưa ra giải pháp phù hợp, hiệu quả.

2. Thực trạng về ý thức trách nhiệm của đội ngũ cán bộ cấp cơ sở hiện nay

Thứ nhất, đội ngũ cán bộ cấp cơ sở ở Việt Nam nhìn chung là những người có trình độ, học vấn, tận tụy phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, có ý thức trách nhiệm với thể chế, đặt lợi ích chung lên trên hết, sống giản dị, không vụ lợi. Trong những năm qua, đội ngũ cán bộ nói chung, cán bộ cấp cơ sở nói riêng đã được rà soát, tinh giản theo hướng đảm bảo số lượng và chú trọng chất lượng. Nhìn chung, trình độ, năng lực, trách nhiệm, phong cách, thái độ của cán bộ, công chức, viên chức đã có những cải thiện đáng kể, đáp ứng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới. Phần lớn cán bộ các cấp có phẩm chất đạo đức trong sáng, được nhân dân tín nhiệm và đánh giá cao. Ý thức trách nhiệm được phản ánh qua “mức độ hài lòng của người dân đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước ở 63 tỉnh, thành phố nằm trong khoảng 75,03%-90,61%. Năm tỉnh, thành phố nhận được mức độ hài lòng của người dân đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước nói chung cao nhất là: Quảng Ninh, Thái Nguyên, Hải Dương, Hà Tĩnh và Hải Phòng”¹⁷.

Theo Báo cáo số 128/BC-CP ngày 19-04-2021 của Chính phủ về tổng kết Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020 và định hướng giai đoạn 2021-2030, thì: “Đến tháng 4 năm 2020, tổng số cán bộ, công chức cấp xã có 234.617 người,

bình quân 21 người/xã (trong đó: cán bộ cấp xã có 113.672 người, công chức cấp xã có 120.945 người). Nhìn chung, trình độ, năng lực, trách nhiệm, phong cách, thái độ của công chức cấp xã đã có những cải thiện nhất định trong thời gian vừa qua. Chất lượng thực thi công vụ của đội ngũ công chức cấp xã cơ bản đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Đến năm 2018, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ công chức cấp xã là: sau đại học: 3,23%; đại học: 58,23%; trung cấp, cao đẳng: 37,86%; sơ cấp và chưa qua đào tạo: 0,89%. Về trình độ chính trị: cử nhân: 1,02%; cao cấp lý luận: 3,11%; trung cấp lý luận: 48,9%; sơ cấp và chưa qua đào tạo, bồi dưỡng: 28,07%”¹⁸.

Thứ hai, hiện nay, đại đa số cán bộ cấp cơ sở đều nêu cao ý thức trách nhiệm, thực hiện nghiêm các quy định, quy chế làm việc của tổ chức, cơ quan, đơn vị; giữ gìn đạo đức, phẩm chất cách mạng; sống mẫu mực, đoàn kết, gần bó mật thiết với nhân dân; sáng tạo, không ngại khó khăn, gian khổ, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. “Năm 2023, mức độ mong đợi của người dân đối với 10 nội dung cần cải thiện nằm trong khoảng từ 83,44%-85,12%, trong đó 03 nội dung người dân mong đợi chính quyền cải thiện nhiều nhất là: i) Nâng cao tinh thần, thái độ phục vụ của cán bộ, công chức, viên chức trong giải quyết công việc cho người dân, với mức 85,12%; ii) Nâng cao chất lượng tiếp nhận, xử lý phản ánh, kiến nghị của người dân, với mức 85,11%; iii) Nâng cao năng lực của cán bộ, công chức, viên chức trong giải quyết công việc cho người dân, với mức 85,03%”¹⁹.

Thứ ba, cán bộ cấp cơ sở có khả năng lắng nghe và tiếp thu ý kiến từ người dân; thường xuyên gần gũi với nhân dân; có tác phong, thái độ lịch sự, nghiêm túc, khiêm tốn; ngôn ngữ giao tiếp chuẩn mực, rõ ràng, mạch lạc; không hách dịch, cửa quyền, gây khó khăn, phiền hà cho nhân dân khi thi hành công vụ. Họ thường xuyên tổ chức các cuộc họp và tiếp xúc với cộng đồng để nắm bắt nhu cầu, mong muốn của người dân. “Đội ngũ cán bộ, công chức,

viên chức đang dần thay đổi nhận thức, tư duy, hành động theo hướng quan tâm, vì lợi ích, vì sự hài lòng của người dân và đáp ứng nhu cầu, mong đợi của người dân. Người dân, xã hội đang dần quan tâm, ủng hộ, giám sát, phản hồi ý kiến tích cực hơn đối với các cơ quan hành chính nhà nước để cùng xây dựng một nền hành chính phục vụ, lấy người dân làm trung tâm, mang lại sự hài lòng cho người dân”²⁰.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, đội ngũ cán bộ cấp cơ sở ở nước ta vẫn còn tồn tại một số hạn chế nhất định về ý thức trách nhiệm trong việc phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, như:

Thứ nhất, vẫn còn một số cán bộ cấp cơ sở có biểu hiện né tránh, đùn đẩy công việc, mang tâm lý e dè, sợ sai, sợ trách nhiệm; không dám tham mưu, đề xuất hay quyết định những công việc thuộc thẩm quyền; thậm chí đẩy việc lên cơ quan cấp trên hoặc chuyển sang cơ quan khác. Đây là biểu hiện của “căn bệnh sợ trách nhiệm”. Như cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nêu rõ: “Người sợ trách nhiệm thường làm việc một cách cầm chừng cho “đủ bốn phần”, cốt sao không phạm phải khuyết điểm gì lớn. Vì luôn luôn lo sợ phải chịu trách nhiệm về những việc sẽ xảy ra, cho nên không muốn cải tiến công tác, không dám mạnh dạn thay đổi những cái không hợp lý, chỉ làm theo nếp cũ”²¹.

Báo cáo Quốc hội về *công tác phòng, chống tham nhũng năm 2023*, Tổng Thanh tra Chính phủ Đoàn Hồng Phong (thừa ủy quyền của Thủ tướng) cho biết: “Tình trạng một bộ phận cán bộ thiếu tinh thần trách nhiệm trong thực thi nhiệm vụ là một trong những lý do gây ảnh hưởng việc triển khai thực hiện nhiều chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội của Đảng và Nhà nước những năm qua”²². Sợ trách nhiệm, né tránh trách nhiệm, thiếu trách nhiệm là biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Một số nơi, người đứng đầu chưa phát huy hết vai trò, thiếu bản lĩnh, chưa gương mẫu, còn thụ động, né tránh, trông chờ vào sự chỉ đạo từ cấp trên.

Thứ hai, một bộ phận cán bộ cấp cơ sở còn thiếu ý thức trong học tập, rèn luyện nên thiếu kiến thức và kỹ năng cần thiết để thực hiện nhiệm vụ hiệu quả. “Đội ngũ cán bộ, công chức còn nhiều điểm thiếu và yếu về phẩm chất, tinh thần trách nhiệm, năng lực chuyên môn, kỹ năng hành chính; phong cách làm việc chậm đổi mới; tệ quan liêu, tham nhũng, sách nhiễu nhân dân vẫn còn diễn ra trong một bộ phận cán bộ, công chức”²³. Một số cá nhân còn đặt lợi ích cá nhân lên trên lợi ích tập thể, gây hậu quả nghiêm trọng. Ví như: Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về tham nhũng, kinh tế, buôn lậu và môi trường tỉnh Thái Bình đã khởi tố vụ án và bị can đối với nhiều cán bộ xã Thụy Trường, huyện Thái Thụy vì buông lỏng quản lý, để “cát tặc” lộng hành²⁴; Tại Quảng Ninh, 5 cán bộ nguyên là lãnh đạo UBND xã Hoàng Tân, thị xã Quảng Yên bị khởi tố vì “Vi phạm quy định về kế toán gây hậu quả nghiêm trọng”, gây thất thoát hơn 2,3 tỷ đồng²⁵; Công an tỉnh Quảng Ngãi đã khởi tố Chủ tịch xã vì “Vi phạm quy định về đầu tư công trình xây dựng gây hậu quả nghiêm trọng” và “Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng” tại dự án đường xã tuyến ven biển Khu dịch vụ Trùng Dương - Trạm Biên phòng Đức Lợi, huyện Mộ Đức²⁶.

Thứ ba, năng lực thực thi công vụ của cán bộ cấp cơ sở còn hạn chế, dẫn đến hiệu quả công việc chưa cao. “Một bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức chưa gương mẫu, chưa thực sự tôn trọng ý kiến, kiến nghị của nhân dân và giải quyết kịp thời các quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân”²⁷. Theo khảo sát của Bộ Nội vụ năm 2022: “Có hai tiêu chí được đánh giá thấp là việc chấp hành kỷ luật, kỷ cương hành chính và chất lượng đội ngũ công chức, viên chức. Chỉ số hài lòng của người dân, tổ chức với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước có xu hướng giảm vào năm 2022 (80,08%), thấp hơn 6,34% so với năm 2021 (87,16%); có tới 32/63 tỉnh có chỉ số đạt dưới 80% (mức mong đợi của năm 2020 là trên 80%)”²⁸.

Từ những hạn chế nêu trên cho thấy, ý thức trách nhiệm trong phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân của một bộ phận cán bộ cấp cơ sở vẫn còn chưa đáp ứng yêu cầu. Những hạn chế này bắt nguồn từ cả nguyên nhân khách quan và chủ quan, trong đó nguyên nhân chủ quan là chủ yếu. Một số cán bộ có trình độ chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; dù đã đạt chuẩn nhưng chưa được đào tạo, bồi dưỡng bài bản. Một số cán bộ vẫn xử lý công việc theo cảm tính, thói quen, hoặc đặt nặng quan hệ cá nhân; thiếu bản lĩnh, thiếu tinh thần trách nhiệm, còn tâm lý e ngại trong các tình huống “nóng”. Một bộ phận cán bộ chưa thật sự tâm huyết, có biểu hiện suy thoái đạo đức, mất đoàn kết, cục bộ, bè phái, ảnh hưởng đến lòng tin của nhân dân. Một số người đứng đầu chưa sử dụng hiệu quả thời gian làm việc, chấp hành kỷ cương hành chính chưa nghiêm, thiếu tính gương mẫu, làm ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động của cả đơn vị.

Do đó, cần có những giải pháp đồng bộ, thiết thực nhằm nâng cao ý thức trách nhiệm, tinh thần phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân trong đội ngũ cán bộ cấp cơ sở hiện nay.

3. Một số giải pháp tiếp tục nâng cao ý thức trách nhiệm cho cán bộ cơ sở hiện nay theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Thứ nhất, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy và chính quyền địa phương trong công tác giáo dục, động viên tinh thần, nâng cao ý thức trách nhiệm và lòng tận tụy trong công việc của cán bộ cơ sở. Quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng: “Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, người đứng đầu các cấp đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ. Có chính sách khuyến khích và cơ chế phù hợp bảo vệ những cán bộ, đảng viên có ý chí chiến đấu cao, gương mẫu thực hiện nguyên tắc của Đảng và pháp luật của Nhà nước, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung”²⁹. Trên cơ sở đó, cần xác định rõ nhiệm vụ, quyền

hạn và trách nhiệm của cán bộ cấp cơ sở để họ nhận thức đầy đủ vai trò, vị trí của mình trong sự nghiệp phụng sự Tổ quốc và phục vụ nhân dân. Đồng thời, cần xây dựng kế hoạch cụ thể cho từng giai đoạn, tạo điều kiện để cán bộ cơ sở học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Việc tổng kết, đánh giá định kỳ công tác xây dựng đội ngũ cán bộ cơ sở là yêu cầu cần thiết nhằm kịp thời điều chỉnh, bổ sung chính sách đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện phẩm chất chính trị và đạo đức, hướng tới xây dựng đội ngũ cán bộ thực sự là “công bộc” của dân.

Thứ hai, cán bộ cấp cơ sở cần tự giác nâng cao tinh thần trách nhiệm trong quá trình công tác; chủ động rèn luyện, trau dồi trình độ chuyên môn, phẩm chất đạo đức và bản lĩnh chính trị. Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh vai trò của tự học: “Lấy tự học làm cốt”³⁰; “*Phải biết tự động học tập*”³¹. Do đó, cán bộ cơ sở cần xác định rõ mục tiêu học tập để phục vụ công việc, hoàn thiện nhân cách, cống hiến cho đất nước và nhân dân. Mỗi cán bộ cần xây dựng kế hoạch học tập cá nhân, không ngừng phấn đấu nâng cao kiến thức và kỹ năng chuyên môn để “Phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, làm cho dân giàu, nước mạnh, tức là để làm trọn nhiệm vụ người chủ của nước nhà”³². Việc xác lập rõ ràng mục tiêu, lộ trình phát triển và tinh thần cầu tiến sẽ tạo động lực nội sinh giúp cán bộ nỗ lực hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Thứ ba, mỗi cán bộ cơ sở cần phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ; thường xuyên nêu cao tinh thần “cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư” trong công tác cũng như trong đời sống thường nhật. Việc xây dựng chương trình làm việc khoa học, ngăn nắp, có kế hoạch sẽ góp phần hạn chế tình trạng trì trệ, ách tắc và nâng cao hiệu quả thực thi nhiệm vụ. Mọi công việc, dù lớn hay nhỏ, đều phải được xử lý đúng quy trình, đúng quy định pháp luật. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện, cần phát huy tính linh hoạt, sáng tạo, không rập khuôn, máy móc, nhằm phù hợp với

tình hình thực tiễn. Đồng thời, cán bộ cơ sở cần rèn luyện bản lĩnh, giữ vững chính kiến, tinh thần liêm chính, trung thực; thực hiện tốt công tác tiếp công dân, giải quyết kịp thời các kiến nghị, khiếu nại, tố cáo, đảm bảo đúng quy định, đúng pháp luật. Đây không chỉ là yêu cầu về năng lực quản trị mà còn là biểu hiện cụ thể của tinh thần trách nhiệm, sự tận tâm với nhân dân và là cơ sở để củng cố niềm tin của nhân dân vào chính quyền.

Thứ tư, nâng cao ý thức trách nhiệm phải gắn liền với thực hành tự phê bình và phê bình, theo tư tưởng Hồ Chí Minh: “Người cán bộ muốn tốt thì phải có đạo đức cách mạng, phải biết phê bình và tự phê bình, phải biết kỷ luật”³³. Trên tinh thần đó, mỗi cán bộ cần thường xuyên tự kiểm điểm, đánh giá công việc của bản thân, phát hiện và khắc phục kịp thời những hạn chế, thiếu sót; không đổ lỗi cho hoàn cảnh hay người khác. Tinh thần cầu thị, khiêm tốn, không tự mãn là nền tảng để nâng cao năng lực, phẩm chất và hiệu quả công việc.

Bên cạnh đó, đội ngũ cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu tại các đơn vị cần tiên phong nêu gương về tinh thần trách nhiệm, đạo đức công vụ, phương pháp làm việc và tinh thần phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Thực hiện nghiêm phương châm “nói đi đôi với làm”, “nói ít làm nhiều”, trong đó lấy hành động làm chuẩn mực để cán bộ cấp dưới noi theo.

Tóm lại, trong bối cảnh hiện nay, việc nâng cao ý thức trách nhiệm, tinh thần phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân của cán bộ cấp cơ sở là yêu cầu cấp thiết, nhất là trong điều kiện thực hiện tinh thần chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm: gắn tinh gọn bộ máy với cơ cấu lại đội ngũ cán bộ có phẩm chất, năng lực, biên chế hợp lý, chuẩn hóa chức danh, theo phương châm “phải làm ngay, càng làm sớm càng có lợi cho dân, cho nước”. Để đáp ứng yêu cầu đó, cần sự vào cuộc mạnh mẽ, đồng bộ của các cấp ủy, chính quyền trong xây dựng môi trường làm việc dân chủ, kỷ cương, khuyến khích đổi mới, sáng tạo. Quan trọng hơn cả, mỗi cán bộ cấp cơ sở cần thường xuyên tự học, rèn luyện đạo đức công vụ, nêu cao

tinh thần “cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư”; thực hành tự phê bình và phê bình một cách thực chất. Chỉ khi cán bộ nhận thức rõ và hành động đúng với vai trò, trách nhiệm của mình, thì mới thực sự đáp ứng được yêu cầu phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, góp phần xây dựng đất nước ngày càng phồn vinh, hạnh phúc □

^{2, 27, 29} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQGST, H., 2021, tập 1, tr.187; 231; 89; 42.

^{3, 4, 5, 15, 30, 33} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. CTQGST, H., 2011, tập 5, tr.280; 309; 167; 309; 312; 261.

^{6, 10} Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 11, tr.603; 607.

^{7, 9} Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 7, tr.248; 249.

^{8, 14} Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 4, tr.176; 64-65.

¹¹ <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/lao-dong-tien-luong/Sac-lenh-76-SL-ban-hanh-Quy-che-Cong-chuc-36567.aspx>

^{1, 31} Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 6, tr.16; 360.

³ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 13, tr.272.

¹⁶ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 5, tr.322.

^{7, 19, 20} <http://caicachhanhchinh.gov.vn/tin-tuc/cong-bo-chi-so-hai-long-ve-su-phuc-vu-hanh-chinh-va-chi-so-cai-cach-hanh-chinh-nam-2023>

¹⁸ Chính phủ: Báo cáo số 128/BC-CP ngày 19-4-2021 của Chính phủ về tổng kết Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020 và định hướng giai đoạn 2021-2030. Nguồn: <https://thuvienphapluat.vn/>

²¹ Nguyễn Phú Trọng: *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Nxb. CTQGST, H., 2023, tr.466.

²² https://snv.bacgiang.gov.vn/chi-tiet-tin-tuc/-/asset_publisher/aRIn3er4plGA/content/trach-nhiem-thuc-thi-nhiem-vu-cua-can-bo-ang-vien/pop-up?_101_INSTANCE_aRIn3er4plGA_viewMode=print&_101_INSTANCE_aRIn3er4plGA_languageId=vi_VN

²³ <https://www.quanlynhanuoc.vn/2021/09/27/xay-dung-van-hoa-cong-vu-nham-gop-phan-cai-cach-hanh-chinh-o-viet-nam/>

²⁴ <https://dangcongsan.vn/phap-luat/khoi-to-loat-can-bo-xa-thieu-trach-nhiem-gay-hau-qua-nghiem-trong-o-thai-binh-658664.html>

²⁵ <https://www.vietnamplus.vn/quang-ninh-khoi-to-5-can-bo-xa-vi-pham-ve-ke-toan-gay-hau-qua-nghiem-trong-post983560.vnp#google>

²⁶ <https://nhandan.vn/khoi-to-chu-tich-xa-ve-toi-vi-pham-quy-dinh-ve-dau-tu-cong-trinh-xay-dung-gay-hau-qua-nghiem-trong-post834004.html>

²⁸ Bộ Nội vụ, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Hội Cựu chiến binh Việt Nam: *Báo cáo chỉ số hài lòng của người dân, tổ chức đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước*.

³² Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 9, tr.179.